

109 (New Syllabus)

I

Total No. of Questions - 9

Regd.

Total No. of Printed Pages - 4

No.

7	1	3	2	7	7	3
---	---	---	---	---	---	---

Part - II SANSKRIT, Paper-I (Second Language)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100.

- Note :**
- (1) All the questions should be attempted.
 - (2) Question Nos. I, II, III, IV and IX(अ) should be answered in the medium of instruction of the candidate.
 - (3) The remaining questions should be answered in Devanagari Script.
 - (4) All the bits of a particular question should be answered at one place only.

- I. श्लोकं पूरयित्वा भावं च लिखत । 1 × 6 = 6
(अ) सचिवोऽयं
..... ममान्तिकमुपागतः ॥
(आ) कृषितो नास्ति
..... जाग्रतः ॥
- II. भवतां पाठ्यानुसारं राजधर्मान् विवृणुत । 1 × 8 = 8
अथवा
'महान् भारतोऽहम्' इति पाठस्य सारांशं लिखत ।
- III. पाशबद्धं मृगं काकः कथमरक्षत् ? 1 × 8 = 8
अथवा
'रिक्षा' चालकस्य चरित्रं वर्णयत ।
- IV. रवीन्द्रनाथस्य बाल्यावस्थां वर्णयत । 1 × 8 = 8
अथवा
रवीन्द्रस्य जीवनविधानं संक्षेपेण लिखत ।

V. (अ) द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात ।

2 × 3 = 6

- (1) बहुव्याहरतानेन न किञ्चिदपशब्दितम् ।
- (2) भिन्नरुचिर्हि लोकः
- (3) विशाले गृहे मे विभागाः किलेमे ।
- (4) वृथा निन्दन्ते रोदिति माता ।

(आ) द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यात ।

2 × 3 = 6

- (1) राजन् ! श्रमविनोदाय पुनरिमां कथामाकर्णय ।
- (2) मया भद्रं न कृतम् ।
- (3) अहमपि गृहं गच्छामि ।
- (4) मया समुचितं मूल्यं गृहीतमेव ।

VI. (अ) द्वयोः लघुसमाधानानि लिखत ।

2 × 2 = 4

- (1) पद्मपत्रेक्षणौ वीरौ कौ ?
- (2) राज्ञः सुखं कुत्र वर्तते ?
- (3) 'महान् भारतोऽहम्' इति पाठे कवेः आशयः कः ?
- (4) इयं धरणी कथं वर्तते ?

(आ) द्वयोः लघुसमाधानानि लिखत ।

2 × 2 = 4

- (1) कच्छपस्य नाम किम् ?
- (2) वृद्धशृगालेन किं प्रतिज्ञातम् ?
- (3) वेङ्कटेशस्य ग्रामनामधेयं किम् ?
- (4) अधर्मस्य मूलं किम् ?

VII. ज्वरार्तस्य अभ्यर्थनपत्रं लिखत ।

1 × 5 = 5

अथवा

पुस्तकक्रयणार्थं पत्रम् लिखत ।

VIII.(अ) द्वयोः सविभक्तिकं सम्पूर्णतया शब्दरूपाणि लिखत ।

2 × 6 = 12

(1) राम	(2) गौरी
(3) वारि	(4) युष्मद्

(आ) द्वयोः निर्दिष्टलकारेषु धातुरूपाणि लिखत । 2 × 3 = 6

(1) भवति (लट्)	(2) अपठत् (लङ्)
(3) गच्छेत् (विधिलिङ्)	(4) वर्तते (लट्)

(इ) त्रीणि सन्धिनाम निर्देशपूर्वकं सन्धत्त । 3 × 2 = 6

(1) राम + आलयः	(2) मुकुन्द + इति
(3) गङ्गा + ओधः	(4) देवी + उवाच
(5) मनस् + शान्तिः	(6) वाक् + ईशः

(ई) त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत । 3 × 2 = 6

(1) लक्ष्मीशः	(2) सूर्योदयः
(3) महौषधिः	(4) मात्रंशः
(5) तच्छिवः	(6) रमेशः

IX. (अ) अनुवदत । 5 × 1 = 5

- (1) भागीरथीतीरे पाटलीपुत्रं नाम नगरमस्ति ।
- (2) किन्तु बालकस्य अत्र रक्षको नास्ति ।
- (3) भोः किमर्थमागतोऽसि ।
- (4) आर्य ! कुत्र वा गन्तव्यं भवता ?
- (5) अन्यायेन न खलु धनं स्वीकर्तव्यम्

(आ) अधोनिर्दिष्टेषु समुचित समाधानं पदं लिखत । 5 × 1 = 5

- (1) इन्दुमतीस्वयंवरे नायिका का ?
(अ) सुनन्दा (आ) सीता (इ) इन्दुमती
- (2) राष्ट्रकृतं पापं कः अनुभवति ?
(अ) भर्ता (आ) पुरोहितः (इ) राजा
- (3) कम्बुग्रीवः कुत्र अस्ति ?
(अ) पर्वते (आ) जलाशये (इ) आकाशे
- (4) वेङ्कटेशस्य कति पुत्राः ?
(अ) त्रयः (आ) चत्वारः (इ) षट्
- (5) रवीन्द्र नाथठागूरस्यः कविता का ?
(अ) मन्दाकिनी (आ) गीताञ्जलिः (इ) कादम्बरी

(इ) संयोजयत :

5×1=5

(1) हनुमत्साचिव्यम्

(अ) अभिराजेन्द्र मिश्रः।

(2) इन्दुमतीस्वयंवरः

(आ) डा.सी.जी. विजयकुमारः।

(3) मूल्याङ्कनम्

(इ) पूजालालः।

(4) रवीन्द्रनाथठागोरः

(ई) कालिदासः।

(5) सुशीलशीलकम्

(उ) वाल्मीकिः।